

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 6.11.2006
KOM(2006) 661 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Komunikatas dėl daugiamečių Bendrijos programos, skatinančios saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis („Safer Internet Plus“), įgyvendinimo

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Komunikatas dėl daugiametės Bendrijos programos, skatinančios saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis („Safer Internet Plus“), įgyvendinimo

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

Šis komunikatas buvo parengtas atsižvelgiant į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 854/2005/EB, patvirtinančio daugiametę Bendrijos programą, skatinančią saugesnį naudojimąsi internetu ir naujomis interneto technologijomis („Safer Internet plus“), 5 straipsnio 3 dalį, kurioje teigiama, kad „Komisija apie 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų įgyvendinimą praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui ne vėliau kaip iki 2006 m. vidurio. Šiuo atveju Komisija praneša, ar 2007–2008 m. skirta suma yra suderinama su finansine perspektyva.“

Sprendime nustatyta tokia programos finansinė programa (6 straipsnis):

- 2005 m. sausio 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui nustatoma 45 mln. EUR finansinė programa.
- Laikotarpiui iki 2006 m. gruodžio 31 d. numatyta 20,05 mln. EUR (6 straipsnio 1 dalis).
- Laikoma, kad laikotarpiui po 2006 m. gruodžio 31 d. suma yra patvirtinta, jei ji tame etape atitinka finansinę perspektyvą, galiojančią 2007 m. prasidedančiam laikotarpiui (6 straipsnio 2 dalis).

2. „SAFER INTERNET PLUS“ TIKSLAI

Programos „Safer Internet plus“ tikslas – skatinti saugesnį, ypač vaikų, naudojimąsi internetu bei naujomis interneto technologijomis ir kovoti su neteisėtu turiniu ir galutinio vartotojo nepageidaujama turiniu.

Programa skirta galutiniams vartotojams, ypač vaikams namie ar mokykloje.

Programą sudaro keturios pagrindinės dalys:

- (a) kova su neteisėtu turiniu;
- (b) kova su nepageidaujama ir žalingu turiniu;
- (c) saugesnės aplinkos skatinimas;

(d) sąmoningumo didinimas.

„Safer Internet plus“ programa pratęsimas 1999–2004 m. vykdytas Saugesnio interneto veiksmų planas, kurio bendras biudžetas buvo 38,3 mln. EUR.

Siekiant pagerinti vaikų ir nepilnamečių apsaugą, naujoji programa pirmiausiai taikoma naujoms interneto technologijoms, įskaitant judriojo ir plačiajuosčio ryšio turinį, internetinius žaidimus, lygiavertį failų perdavimą ir įvairias realaus laiko komunikacijos formas, tokias kaip pokalbių kambariai ir momentinės žinutės. Programa taikoma įvairioms sritims, susijusioms su neteisėtu bei žalingu turiniu ir susirūpinimą keliančiu elgesiu, įskaitant rasizmą bei smurtą.

3. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

„Safer Internet plus“ programą įgyvendina Europos Komisija. Valstybėms narėms atstovaujama per „Safer Internet plus“ vadybos komitetą. Finansinė parama teikiama mokant dotacijas ir vykdant viešuosius pirkimus.

3.1. 2005 m. kvietimas teikti paraiškas

Pagal sprendimo dėl programos 3 straipsnį Komisija parengė 2005 m. darbo programą¹, kuria bus pagrįstas programos įgyvendinimas. 2005 m. „Safer Internet plus“ kvietimas teikti paraiškas buvo paskelbtas 2005 m. rugsėjo 10 d.²

Įvertinus 59 gautas paraiškas, 37 iš jų buvo atrinktos tolesnėms deryboms dėl numatomo EB finansavimo, kurių iš viso sudaro apie 11,79 mln. EUR (iš kurių 9,21 mln. EUR skiriama iš 2005 m. biudžeto, o 2,58 mln. EUR – iš 2006 m. biudžeto):

- Karštosios linijos:³ 1 tinklo koordinatorius ir 16 karštųjų linijų 15 šalių;
- Informuotumo centrai⁴ ir pagalbos linijos⁵: 1 tinklo koordinatorius ir 16 informuotumo centrų;
- Vartotojų įgalinimas: 1 teminis tinklas;
- Savireguliacija: 1 teminis tinklas;
- Žiniasklaida: 1 teminis tinklas.

¹ 2005 m. rugsėjo 9 d. Komisijos sprendimas C(2005) 3231, www.europa.eu.int/saferinternet.

² OL C 223, 2005 9 10, p. 8 ir „Safer internet plus“ tinklavietė: www.europa.eu.int/saferinternet

³ Karštosios linijos vartotojams suteikia galimybę informuoti apie neteisėtą turinį internete. Jomis perduodami pranešimai atitinkamai įstaigai (policijai, interneto paslaugų teikėjui (IPT) ar analogiškai karštajai linijai), kad ši imtųsi veiksmų.

⁴ Informuotumo centrai vykdo tėvų, mokytojų ir vaikų tikslinių grupių sąmoningumo didinimo veiklą, susijusią su įvairiomis neteisėto, nepageidaujamo ir žalingo turinio kategorijoms.

⁵ Pagalbos linijos suteikia galimybę asmeniškai pabendrauti su kvalifikuotu asmeniu (telefonu ar internetu), kad vaikai galėtų išreikšti susirūpinimą dėl neteisėto ir žalingo turinio internete.

Pateikus kvietimą ypač daug pasiūlymų sulaukta dėl karštųjų linijų ir informuotumo centrų. Pabrėžtina, kad į egzistuojantį karštųjų linijų tinklą bus įtraukta Čekija ir Slovėnija, kur dar neveikia karštosios linijos, o informuotumo centrų tinklas apims Kiprą, Liuksemburgą ir Latviją, kur dar neveikia informuotumo centrai. Iš 16 EB finansavimui rekomenduojamų informuotumo centrų 10-tyje pagalbos linija numatyta kaip nauja paslauga.

3.2. Saugesnio interneto forumas

Saugesnio interneto forumas buvo įsteigtas pagal Saugesnio interneto veiksmų planą diskusijoms rengti ir kovai su neteisėtu, nepageidaujamu ir žalingu turiniu skatinti. Jis suteikia galimybę siekti bendro sutarimo formuluojant išvadas, rekomendacijas, gaires ir pan. atitinkamiems nacionaliniams ir Europos kanalams. Be to, forumas sudaro sąlygas apsvarstyti, kaip pramonės sektorius gali prisidėti prie kovos su neteisėtu turiniu.

2005 m. pagrindinė Saugesnio interneto forume svarstyta tema – „Vaikų saugumas ir mobilieji telefonai“; dėmesys buvo sutelktas į rizikos įvertinimą, formuluojamus sprendimus ir nacionalinius elgesio kodeksus⁶. 2006 m. buvo tęsiamos diskusijos su judriojo ryšio tinklo operatoriais, vaikų saugos organizacijomis, mokslininkais ir valstybės įstaigomis, siekiant susitarimo dėl geriausios patirties vaikų apsaugos srityje ir šios patirties diegimo visoje Europoje.

2006 m. birželio mėn. forume aptartos dvi naujos temos: kaip vaikai naudojami naujomis informacijos sklaidos priemonėmis ir prieigos prie vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdų blokavimas⁷.

Pirmuoju klausimu buvo pateikti neseniai atlikto interneto saugumo tyrimo rezultatai. Komisija pristatė naujausią Eurobarometro apklausą⁸, kuri pagal pagrindų sutartį 2005 m. gruodžio mėn. surengta visose ES valstybėse narėse ir Bulgarijoje, Rumunijoje, Kroatijoje bei Turkijoje, siekiant pateikti palyginamus duomenis apie interneto saugumą visoje Europoje.

Ankstesnės apklausos surengtos 2003 m. rudenį 15-koje valstybių narių senbuvėse, o 2004 m. pradžioje – 10-tyje naujųjų valstybių narių, prieš pat joms įstojant į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės mėn. Naujoji anketa palyginimo tikslais iš esmės pagrįsta 2003–2004 m. apklausa. Buvo pateikta papildomų klausimų norint išsiaiškinti kontekstą (kaip tėvai naudojami informacijos sklaidos priemonėmis) ir aprėpti naujas paslaugas (mobiliuosius telefonus, internetinius žaidimus ir filtravimo priemones).

Pasak Eurobarometro, 18 proc. tėvų Europoje, auginančių vaikus iki septyniolikos metų amžiaus, teigia, kad jų vaikai susiduria su žalingu ar neteisėtu turiniu internete. Nors 15-koje valstybių narių senbuvėse sąmoningumo lygis po pastarosios apklausos smarkiai išaugo, 44 proc. tėvų norėtų gauti daugiau informacijos apie tai, kaip apsaugoti vaikus nuo neteisėto bei žalingo turinio ir kontaktų. Pasak respondentų, šią informaciją turėtų pateikti mokyklos (36 proc.), interneto tiekėjai (31 proc.) ir

⁶ http://europa.eu.int/information_society/activities/sip/si_forum/mobile_2005/index_en.htm

⁷ http://europa.eu.int/information_society/activities/sip/si_forum/forum_june_2006/index_en.htm

⁸ http://europa.eu.int/information_society/activities/sip/docs/eurobarometer/eurobarometer_2005_25_ms.pdf.

žiniasklaida (21 proc.). Suinteresuotosios šalys, be kita ko, pateikė tokias Eurobarometro rezultatais pagrįstas rekomendacijas:

- daugiau dėmesio skirti jaunesniems nei 10 metų vaikams, jau dabar intensyviai besinaudojantiems internetu ir mobiliaisiais telefonais;
- plačiau informuoti apie karštąsias linijas stiprinant bendradarbiavimą su policija;
- teikti informaciją tėvų poreikiams ir vaikų amžiui pritaikytais kanalais (mokyklos, IPT, žiniasklaida).

Be to, apklausos metu patvirtinta, kad naudojimosi internetu apimtys, tėvų lūkesčiai ir sąmoningumo lygis įvairiose Europos šalyse smarkiai skiriasi. Nacionalinius centrus apimantis Europos sąmoningumo didinimo tinklas gerai dera su specialiai pritaikytomis vietinėmis kampanijomis.

3.3. Saugesnio interneto dienos

Saugesnio interneto diena rengiama įgyvendinant visuotinę sąmoningumo didinimo veiklos partnerių iniciatyvą, kuria siekiama, kad visi vartotojai, ypač jaunimas, galėtų saugiau naudotis internetu. Komisijos narės Viviane'os Reding globojamas saugesnio interneto dienas 2005 m. ir 2006 m. vasario mėn. organizavo iš Saugesnio interneto programos lėšų iš dalies finansuojamas Europos interneto saugumo tinklas INSAFE ir įvairios Europos ir pasaulio organizacijos bei šalys.

2005 m. Saugesnio interneto dienoje, kuri buvo minima vasario 8 d., dalyvavo 65 organizacijos iš 30 šalių. Per renginį iškilmingai pradėtas 9–16 metų vaikų bei paauglių apsakymų rašymo konkursas. 16-koje šalių surengus nacionalines ceremonijas buvo išleista dalyvių apsakymų knyga.

2006 m. Saugesnio interneto dienoje, kuri buvo minima vasario 7 d., dalyvavo daug įvairių organizacijų (100 organizacijos iš 37 šalių): nacionalinės valdžios institucijos, IPT ir telekomunikacijų operatoriai, pramonės sektoriaus atstovai, mokyklos, bibliotekos ir muziejai, interneto saugumu besirūpinančios organizacijos ir tarptautinės organizacijos.

Saugesnio interneto renginiai, tokie kaip pasaulinis interneto dienraščių maratonas (angl. *blogathon*), viktorinos, internetiniai žaidimai, apsakymų rašymo konkursai ir apskritojo stalo diskusijos buvo surengtos visoje Europoje ir už ES ribų, pvz., Jungtinėse Valstijose, Rusijoje, Brazilijoje, Argentinoje, Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje.

Išsamesnė informacija apie 2006 m. Saugesnio interneto dienos renginius pateikiama programos tinklavietėje⁹.

⁹ http://europa.eu.int/information_society/activities/sip/docs/events/si_day_2006_events.pdf.

4. NAUJOS 2006 M. TENDENCIJOS

Norėdama tęsti pirmiau minėtą veiklą ir didinti jos poveikį, Komisija 2006 m. planuoja:

- Konsoliduoti ir plėsti karštųjų linijų bei sąmoningumo didinimo tinklų geografinę aprėptį. 2003–2004 m. pagal Saugesnio interneto veiksmų planą¹⁰ buvo finansuota 21 karštoji linija 20-tyje šalių ir 23 informuotumo centrai 21-oje šalyje. Dauguma jų ir toliau tęs veiklą paskelbus kvietimą teikti paraiškas 2005 m. Naujajame 2006 m. kvietime teikti paraiškas¹¹ bus siekiama kuo labiau išplėsti abiejų tinklų geografinę aprėptį.
- Skatinti glaudų visų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą saugesnio interneto veikloje. Toks buvo vienas iš Liuksemburge 2006 m. birželio 20 d. surengto bendro karštųjų linijų bei sąmoningumo didinimo tinklų metinio susirinkimo ir 2006 m. birželio 21 d. surengto Saugesnio interneto forumo, kuriame dalyvavo mokslininkai, pramonės sektoriaus atstovai, teisėsaugos institucijos ir Europos tinklų nariai, tikslų.
- Padėti Europos piliečiams rasti praktinės informacijos apie galimybes saugiau naudotis internetu. Tuo tikslu bus vykdoma nacionalinių informuotumo centrų veikla ir populiarinama Europos pagalbos linija (*Europe Direct* tarnyba)¹².
- Plačiau pristatyti „Safer Internet plus“ programą Europos piliečiams – ir suaugusiems, ir vaikams. Nacionalinių informuotumo centrų vykdomas sąmoningumo kampanijas papildys Komisijos renginys 2007 m. Saugesnio interneto diena paminėti.

Įgyvendindama „Safer Internet plus“ ir planuodama tolesnio įgyvendinimo programą, Komisija atsižvelgs ir į Saugesnio interneto veiksmų plano galutinio vertinimo išvadas bei rekomendacijas¹³. Bus įtvirtinta pažanga, pasiekta šiame vertinime minimoje srityje.

5. FINANSINĖ PERSPEKTYVA

2006 m. gegužės 17 d. pasirašius tarpinstitucinį susitarimą dėl naujos finansinės programos, Komisija pateikė savo „persvarstyta 2007–2013 m. ES programų paketą“¹⁴, kuriuo iš dalies keičiami esami ir siūlomi teisės aktai, kai tai būtina susitarimui įgyvendinti. Šiame pakete „Safer Internet plus“ numatyta suma 2005–2008 metams sudaro 45 mln. EUR – būtent tokia suma buvo numatyta sprendime.

¹⁰ 1999 m. sausio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 276/1999/EB, patvirtinantis daugiamečių Bendrijos veiksmų planą dėl saugesnio naudojimosi internetu skatinimo kovojant su neteisėtu ir žalingu turiniu pasauliniuose tinkluose (OL L 33, 1999 2 6 p.1), su pakeitimais, padarytais 2003 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1151/2003/EB (OL L 162, 2003 7 1).

¹¹ OL C167, 2006 7 19 ir „Safer Internet plus“ tinklavietė:
http://europa.eu.int/information_society/activities/sip/call/proposals/index_en.htm.

¹² <http://europa.eu/europedirect> ir nemokamas telefono numeris 00800 6 7 8 9 10 11.

¹³ COM/2006/XXXX, [data]

¹⁴ IP/06/673, 2006 5 24 ir MEMO/06/213.

Todėl sprendime dėl programos laikotarpiui nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. - 24,95 mln. EUR - numatyta suma atitinka finansinę perspektyvą, taikomą 2007 m. prasidėsiančiam laikotarpiui.

6. IŠVADOS

Karštosiomis linijomis priimta daug pranešimų (per 534 000 pranešimų vien tik 2005 m.), todėl akivaizdu, kad tokia tarnyba kovai su neteisėtu turiniu yra vis reikalingesnė.

Saugesnio interneto diena, kurioje dalyvauja daug valstybių narių atstovų ir kuri yra plačiai nušviečiama žiniasklaidoje, vis labiau pripažįstama kaip puiki galimybė gerinti suinteresuotųjų šalių bendravimą ir užmegzti glaudesnius ryšius su platesniais visuomenės sluoksniais.

Informuotumo centrai vykdo vis daugiau vaikams, tėvams ir mokytojams skirtų tikslinių kampanijų, o sąmoningumo didinimo tinkle vis dažniau keičiamasi geriausia patirtimi šioje srityje.

Norint toliau plėtoti iki šiol vykdytą veiklą, užtikrinti visapusišką programos poveikį (pvz., išplečiant geografinę aprėptį ir skatinant suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą) ir plačiau apie ją informuoti, būtinas tolesnis finansavimas.